

Πώς έφτασε η Όρθοδοξία στην Κανάνγκα*

«ὦ Θεέ μου! Ἡ ψυχὴ τοῦ ἀνθρώπου θὰ εἶναι ἀνήσυχη, μέχρις ὅτου ἀναπαυθεῖ κοντά σου». Αὐτὰ τὰ λόγια ἀναφώνησε ὁ ἱερός Αὐγουστίνος, ὅταν μετὰ τὴν περιπλάνησή του στὰ μονοπάτια τῆς ἀμαρτίας καὶ τῶν αἰρέσεων, βρῆκε μέσα στὴν ὀρθοδοξία Αὐτόν πού εἶναι «ἡ ὁδός καὶ ἡ ἀλήθεια καὶ ἡ ζωή» (Ἰωάν. ιδ,6).

Ἐνας ἀνήσυχος ἀναζητητὴς τῆς ἀλήθειας ἦταν καὶ ὁ **Εὐάρεστος Μουσουργάι, πατέρας τοῦ νῦν Μητροπολίτου Κανάνγκας κ. Χαρίτωνος**. Ζοῦσε στὴν Κανάνγκα μὲ τὴν πολυμελὴ οἰκογένειά του καὶ ὅταν μπῆκε ἡ δεκαετία τοῦ 1970, εἶχε ἤδη περάσει ἀπὸ πολλές θρησκείες: Ρω-

μαιοκαθολικούς, Προτεστάντες, Μουσουλμάνους... Ἡ ψυχὴ του ὅμως δέν γέμιζε. Τελικά μαζί μὲ ἕναν φίλο του, τὸν Ἀντόλφ Μουάμπα Μουάνζα Μάντε ἀποφάσισαν νὰ ιδρῦσουν τὴ δική τους «ἐκκλησία», τὴν ὁποία ὀνόμασαν «ἐκκλησία τῶν μυστηρίων τοῦ Ἰησοῦ Χριστοῦ».

Τὸ 1972 ὁ πρόεδρος τοῦ Ζαῖρ Μομπούτου Σέσε Σέκο ἀπαγόρευσε στή χώρα κάθε θρησκευτικὴ ὁμολογία πού δέν εἶχε νομικὴ ὑπόσταση. Ἄς σημειωθεῖ ὅτι στὴν περιοχὴ τῆς Κανάνγκας τὴν ἐποχὴ ἐκείνη ὑπῆρχαν πάνω ἀπὸ 89 ὁμολογίες!

Οἱ ἀρχηγοὶ αὐτῶν τῶν ὁμολογιῶν εἶχαν δημιουργήσει ἕναν σύλλογο,

* Οἱ πληροφορίες τοῦ ἄρθρου αὐτοῦ προέρχονται κατὰ κύριο λόγο ἀπὸ τὸν γιατρό κ. Κωνσταντῖνο Μουσουργάι, γιὸ τοῦ μακαριστοῦ Εὐάρεστου Μουσουργάι, καὶ κάποιες ἀπὸ τὸν π. Χρυσόστομο Bakuatshibusu.

όπου συσκέπτονταν πάνω στά διάφορα θρησκευτικά θέματα. Έτσι λοιπόν, θορυβημένοι από τό πρόβλημα πού δημιούργησε ή απόφαση του προέδρου, αποφάσισαν νά κάνουν νηστεία καί προσευχή, ώστε νά τούς δείξει ό Θεός ποιόν δρόμο έπρεπε νά ακολουθήσουν.

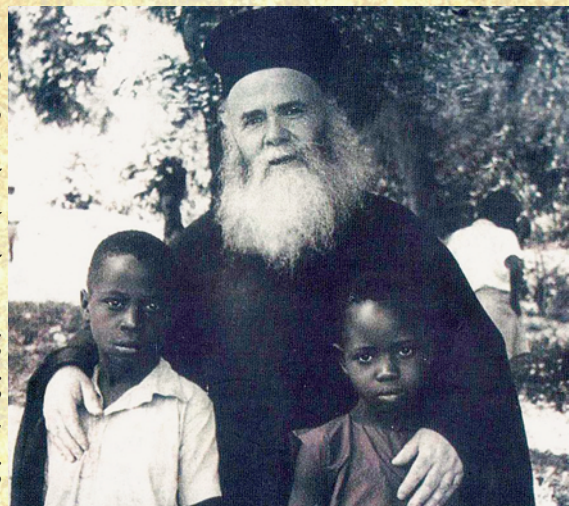
Τήν τελευταία ήμέρα τής νηστείας τους, μιά γυναίκα, πού ξενυχτούσε κι αυτή μαζί τους προσευχόμενη, είδε ένα όραμα καί άκουσε μιά φωνή πού τής έλεγε: «**Νά πάτε νά βρείτε τούς πατέρες από τήν έκκλησία πού φοράνε μαύρα ράσα**». Τό πρωί τό ανακοίνωσε στους υπόλοιπους καί άρχισαν από τότε νά ψάχνουν νά βρούν πού υπάρχουν αυτοί οί πατέρες πού φορούν μαύρα ράσα. Πληροφορήθηκαν λοιπόν ότι στό Λουμπουμπάσι (πρωτεύουσα τής έπαρχίας Κατάνγκα) υπήρχε μιά κοινότητα μέ λευκούς - άργότερα έμαθαν ότι έπρόκειτο για τήν έλληνική κοινότητα - καί ότι εκεί έρχόταν ένας παπάς, πού φορούσε μαύρα ράσα. Αποφάσισαν λοιπόν νά ψάξουν νά τόν βρούν, νά τούς μιλήσει για τή θρησκεία του κι αν είναι αυτό τό θέλημα του Θεού, νά τήν ακολουθήσουν.

Στίς 12 Ίουνίου 1972 ό Ευάρεστος Μουσουργάκι μέ τόν συνιδρυτή τής «έκκλησίας» του **στέλνουν μιά επιστολή** στόν άρχηγό τής Έκκλησίας αυτής «μέ τά μαύρα ράσα» -πού ήταν τότε ό Μητροπολίτης Κε-

Οί πιστοί στην Κανάνγκα δέν ξεχνούν τόν Άγιο πού τούς οδήγησε στην Όρθοδοξία.

ντρώας Άφρικής Κυπριανός - στην όποία του ζητούν νά τούς έντάξει στην έκκλησία του. Καί δέν άρκοϋνται μόνο σ'αυτό, αλλά **στέλνουν καί μιά αντιπροσωπεία**, για νά

Ό Άγιος Χρυσόστομος Παπασαραντόπουλος.

ζητήσει
την αποστολή ὀρθό-
δοξου ιερέα στην Κανάνγκα.

Τό διάστημα ἐκεῖνο βρισκόταν στό Λουμπουμπάσι ὁ π. Χρυσόστομος Παπασαραντόπουλος - ὁ Ἅγιος πλέον - ὁ ὁποῖος ἀπό τή δεκατία τοῦ '60 εἶχε φύγει ἀπό τήν Ἑλλάδα γιά τήν Ἄφρική, σέ ἡλικία 57 ἐτῶν καί μέ κλονισμένη ὑγεία. Μέχρι τότε εἶχε ἤδη ἐργαστεῖ ἱεραποστολικά στήν Οὐγκάντα, στήν Τανζανία, στήν Κένυα καί ἀπό ἐκεῖ εἶχε κατεβεῖ στό Λουμπουμπάσι. Τοῦ ζήτησαν νά ἔρθει στήν Κανάνγκα γιά νά τοὺς μιλήσει γιά τήν ὀρθοδοξία. Ἀρχικά ὁ Ἅγιος, ἐνῶ τοὺς εἶπε πῶς θά πάει, δέν πῆγε. Ὅποτε στέλνουν δεύτερη ἀντιπροσωπεία. Κι ὅταν ὁ Ἅγιος Χρυσόστομος εἶδε τήν ἐπιμονή τους καί τόν μεγάλο τους πόθο, ξεκίνησε μαζί μέ τήν ἀνιψιά του, τήν ἀδελφή Ὑλγα Παπασαράντου, καί ἦρθε στήν Κανάνγκα. Ἦταν 16 Ὀκτωβρίου τοῦ 1972. Βρῆκε ἐκεῖ νά τόν περιμένουν μέ λαχτάρα τά ἄτομα πού εἶχαν προσευχηθεῖ γιά νά πάρουν πληροφορία ἀπό τόν Θεό.

Ἡ ἀδελφή Ὑλγα Παπασαράντου.

Σέ λίγο καιρό ἄρχισε νά λειτουργεῖ σ' ἓνα οἰκόπεδο πού βρέθηκε μέσα στήν πόλη. Καθημερινά ἐπισκεπτόταν τίς διάφορες ὁμολογίες ἐκθέτοντάς τους τήν πίστη τῆς ὀρθόδοξης Ἐκκλησίας. Μποροῦσε νά συνεννοηθεῖ μαζί τους μέ τά σουαχίλι, πού εἶχε μάθει στίς χώρες ὅπου προηγουμένως εἶχε ἐργαστεῖ ἱεραποστολικά, γιὰτί μέσα στίς διάφορες αὐτές ὁμολογίες ὑπῆρχαν κάποια ἄτομα πού γνώριζαν τή διάλεκτο αὐτή, δεδομένου ὅτι στήν Κανάνγκα μιλοῦν τή διάλεκτο τσιλούμπα.

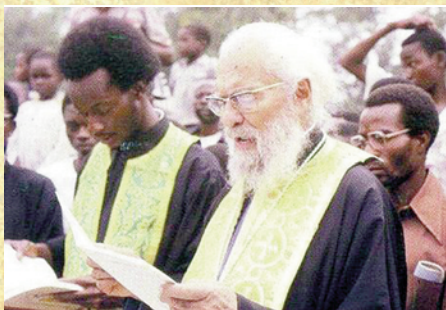
Στίς 10 Δεκεμβρίου τοῦ 1972 ἀποφασίζει ὁ Ἅγιος Χρυσόστομος νά κάνει τίς πρώτες βαπτίσεις. Ἀπό τίς ὀγδόντα ἐννέα ὁμολογίες πού ὑπῆρχαν, **μόνο οἱ τριάντα δέχτηκαν τελικά νά ἐνταχθοῦν στήν Ὁρθόδοξη Ἐκκλησία.** Κάποιοι ἀρχηγοί τῶν ὁμολογιῶν αὐτῶν βαπτίστηκαν τότε καί ἀποτέλεσαν τόν πυρήνα τῆς Ὁρθόδοξης Ἐκκλησίας στήν Κανάνγκα.

Λίγες μέρες ἀργότερα θέλησε ὁ Ἅγιος νά ἐπισκεφθεῖ τό Μπουζιμάι, τή δεύτερη ἐπαρχία τῆς Ἱ. Μητροπόλεως Κανάνγκας, γιά νά κηρύξει καί ἐκεῖ. Καθ' ὁδόν ὅμως τό ὄχημα πού τοὺς μετέφερε κόλλησε σέ μιά λακούβα μέ λασπόνερα. Ἀναγκάστηκαν νά

κατεβούν για να τό σπρώξουν. Καθώς όμως εκείνο δέν ξεκολλούσε, κατέβηκε καί ὁ ἴδιος ὁ Ἅγιος καί προσπάθησε νά σπρώξει. Τότε ἔπαθε μιὰ ρινορραγία, ἐπειδή ἔπασχε ἀπό ὑπέρταση. Ἀπομακρύνθηκε λίγα μέτρα ἀπό τούς υπόλοιπους καί λίγο ἀργότερα ἡ ἀδελφή Ὑλγα τόν βρῆκε πεσμένο μπρούμυτα μέσα σέ μιὰ λίμνη ἀπό αἷμα. Τόν μετέφεραν στό νοσοκομεῖο τῆς Κανάνγκας. Ἐκεῖ νοσηλεύτηκε, ἀλλά ἡ κατάστασή του ἐπιδεινώθηκε καί στίς 29 Δεκεμβρίου τοῦ 1972 ἡ ἀγία ψυχή του πέταξε γιά τόν οὐρανό. **Πρόλαβε ὡστόσο καί ἔριξε τόν σπόρο, γιά νά συνεχίσουν ἄλλοι πλέον τήν καλλιέργεια τῆς εὐφορῆς γῆς.**

Λίγους μήνες μετά ἔφτασε, γιά νά συνεχίσει τό ἔργο του, ὁ π. **Χαρίτων Πνευματικάκις**, μέ τόν ὁποῖο ὁ Ἅγιος

Ὁ μακαριστός π. Χαρίτων Πνευματικάκις.

Χρυσόστομος Παπασαραντόπουλος εἶχε πνευματικό σύνδεσμο καί ἐπικοινωνία. Συνοδοιπόρος ἀκούραστη στό ἔργο τῆς ἱεραποστολῆς παρέμεινε καί

ἡ ἀνιψιά τοῦ Ἁγίου, ἀδελφή Ὑλγα Παπασαραντοῦ.

Ἦταν ἐπιτακτική πλέον ἡ ἀνάγκη νά χειροτονηθοῦν οἱ πρῶτοι ἱερεῖς, γιατί ἦταν ἀδύνατο μόνος του ὁ π. Χαρίτων νά ἀνταποκριθεῖ σέ ὅλες τίς ἀνάγκες. Ἐνας ἀπό τούς πρῶτους πού ἐξέφρασαν τήν ἐπιθυμία νά χειροτονηθοῦν ἦταν ὁ π. **Χρυσόστομος**

Ὁ π. Χρυσόστομος Bakuatshibusu.

Bakuatshibusu, ὁ ὁποῖος στό παρελθόν ἦταν ἀρχηγός μιᾶς δικῆς του «ἐκκλησίας». Τόν π. Χρυσόστομο, πού σήμερα εἶναι ὁ πῖο παλιός ἱερέας τῆς Μητροπόλεως Κανάνγκας, τόν γνωρίσαμε στό πρόσφατο ταξίδι μας. Ἀπολαμβάνει τοῦ σεβασμοῦ ὄλων ὡς μιᾶ ζωντανή μαρτυρία τῶν ἀπαρχῶν τῆς ὀρθόδοξης ἐκκλησίας στήν Κα-

ΑΦΙΕΡΩΜΑ

νάγκα, έφόσον οί υπόλοιποι σύγχρονοί του έχουν κοιμηθεί.

Ο Εύαρεστος Μουσουργάκι, παρόλο πού τοῦ προτάθηκε, ἀρνήθηκε νά χειροτονηθεί λέγοντας: «Αν γίνω ιερέας, θά περιοριστώ σέ μιά ένορία. Έγώ

Ο Μακαριώτατος Πατριάρχης Αλεξανδρείας κ. Θεόδωρος κατά τήν άγιοκατάταξη τοῦ π. Χρυσόστομου Παπασαραντόπουλου.

όμως θέλω νά τρέξω γιά τήν ὀρθοδοξία. Θέλω νά έργαστώ γιά νά γεμίσω μέ κόσμο τήν Έκκλησία». Καί ὄντως έπιτέλεσε αυτό τό έργο μέ πολύ ζήλο. Έτρεχε καθημερινά ψάχνοντας νά βρεί περιοχές ὅπου θά μπορούσαν νά χτιστούν ναοί. Καί ὅταν ακόμα συνταξιοδοτήθηκε, έτρεχε, παρά τήν ήλικία του, στά χωριά καί παρακαλοῦσε τούς φύλαρχους πού γνώριζε, νά παραχωρήσουν κάποιο οικόπεδο γιά νά χτι-

στεῖ ναός. Χρησιμοποίησε γιά τόν σκοπό αυτό ὅλες τίς γνωριμίες πού εἶχε ἀπό τά χρόνια πού έργαζόταν στή Στρατιωτική Άκαδημία. Καί πέτυχε πολλά. Ένα ἀπό τά οικόπεδα πού παραχωρήθηκαν μέ δικές του ενέργειες εἶναι κι αυτό στό ὅποιο χτίστηκε ὁ ναός τῆς Άγίας Βαρβάρας ἀπό τήν

ένορία Ἀναλήψεως τῆς Ραφήνας, στό χωριό Ματάμπα (γίνεται σχετικά λόγος στό ὀδοιπορικό μας, πού δημοσιεύεται στίς έπόμενες σελίδες). Φρόντισε έπίσης σέ κάθε δήμο νά υπάρχει μιά κοινότητα, ὅπου μετά τή Θ. Λειτουργία νά συναντιοῦνται οί πιστοί καί νά συζητοῦν τά θέματα τῆς έκκλησίας. Χρημάτισε πρῶτος πρόεδρος τῶν έκκλησιαστικῶν κοινοτήτων.

Κι ἀφοῦ έργάστηκε μέ ζήλο ὅλα αυτά τά χρόνια, ήρθε στήν Έλλάδα, γιά νά σφραγίσει - κατά τήν έκφραση τοῦ γιοῦ του, γιατροῦ κ. Κωνσταντίνου Μουσουργάκι - τήν ἀδελφοποίηση τῆς Έκκλησίας τῆς Ελλάδος μέ τήν Έκκλησία τοῦ Κονγκό. Γιατί ὁ Άγιος Χρυσόστομος Παπασαραντόπουλος πῆγε ἀπό τήν Έλλάδα στό Κονγκό καί έκοιμήθη ἐκεῖ, ἐνῶ ὁ Εύαρεστος Μου-

σουγκάι
ἤρθε από τό Κονγκό
στήν Ἑλλάδα καί ἐκοιμήθη ἐδῶ.

Ἀξίζει ὅμως νά σημειώσουμε καί τόν τρόπο μέ τόν ὁποῖο ἐκοιμήθη ὁ ζηλωτής αὐτός ἐργάτης τοῦ Εὐαγγελίου. Βρισκόμενος στήν Ἑλλάδα, ὅπου ὅλη σχεδόν τή μέρα δέν ἔλειπε ἀπό τό ναό,

Ὁ Εὐάρεστος Μουσουγκάι.

κι ἐνῶ δέν εἶχε κανένα πρόβλημα υγείας, πληροφορήθηκε τήν ἐκλογή τοῦ γιοῦ του, ἱερομονάχου Χαρίτωνος - ἐνδέκατου ἀπό τά δώδεκα παιδιά του - σέ Μητροπολίτη Κανάνγκας. Μόλις τό ἄκουσε, σηκώθηκε ἀπό τή θέση του καί πῆγε μπροστά στήν εἰκόνα τῆς Παναγίας, ὅπου ἀπηύθυνε τήν προσευχή τοῦ πρεσβύτου Συμεών: «Νῦν ἀπολύεις τόν δοῦλόν σου, δέσποτα, κατά τό ρῆμά σου ἐν εἰρήνῃ...». Κι αὐτήν τήν προσευχή τήν ἐπαναλάμβανε κάθε μέρα, ἀπό τίς 12 Ἰανουαρίου

2022, πού ἔγινε ἡ ἐκλογή τοῦ Χαρίτωνος, μέχρι τίς 19 Ἰανουαρίου, (ἐορτή τῶν Θεοφανείων μέ τό παλιό ἡμερο-

Ὁ Σεβασμιώτατος Μητροπολίτης Κανάνγκας κ. Χαρίτων.

λόγιο) πού ἐκοιμήθη. Ἔλεγε: «Τή δική μου τή δουλειά τήν ἔκανα. Δέν θά εἶμαι μαζί σας στή χαρά σας (ἐννοοῦσε τή χειροτονία καί τήν ἐνθρόνιση τοῦ γιοῦ του). Νά συνεχίσετε κι ἐσεῖς νά κάνετε τό ἔργο αὐτό τοῦ Θεοῦ».

Καί τό ἄλλο σημαδιακό: Τή μέρα πού ἐκοιμήθη, πληροφορήθηκαν οἱ δικοί του ὅτι ἡ χειροτονία τοῦ Χαρίτωνος εἰς ἐπίσκοπο θά γινόταν στίς 2 Φεβρουαρίου, ἐορτή τῆς Ὑπαπαντῆς, μέρα κατά τήν ὁποία ὁ πρεσβύτερος Συμεών εἶχε ἀπαγγεῖλει τά παραπάνω λόγια!

Ὁ Σεβασμιώτατος Μητροπολίτης

ΑΦΙΕΡΩΜΑ

κ. Χαρίτων, καθώς και ο Σεβασμιώτατος Μητροπολίτης κ. Θεοδόσιος, συνεχίζουν σήμερα έπάξια

Ο μακαριστός Μητροπολίτης Πενταπόλεως Ίγνάτιος.

στήν Κανάνγκα και στήν Κινσάσα αντίστοιχα τό ιεραποστολικό έργο τών προκατόχων τους ιεραποστόλων: Άγιου Χρυσοστόμου Παπασαραντόπουλου, π. Χαρίτωνος Πνευματικάκι, Μητροπολίτου Πενταπόλεως Ίγνατίου και Μητροπολίτου Κινσάσας Νικηφόρου.

Ο μακαριστός Μητροπολίτης Κινσάσας Νικηφόρος.

ΠΕΡΙΟΔΙΚΟ

«ΧΡΙΣΤΙΑΝΙΚΟΙ ΠΑΛΜΟΙ»

Τριμηνιαίο Όρθόδοξο Περιοδικό.
Όργανο τής Όρθοδόξου Ίεραποστολικής
Φιλοπτώχου Άδελφότητος
«Η ΟΣΙΑ ΞΕΝΗ»
Άρ. Άδείας 020019

Ίδιοκτίτης

Όρθόδοξος Ίεραποστολική Φιλότητος
Άδελφότης «Η ΟΣΙΑ ΞΕΝΗ»
ΤΗΛ: 23920-22.252
ΦΑΞ: 23920-25.478

Τ.Θ.: 4301, 570 19 ΠΕΡΑΙΑ

e-mail: osiaxeni@hotmail.com

diakonia.filakon@gmail.com

Ίδρυτής: Άρχιμ. Γερβάσιος Ραπτόπουλος

Έκδότης: Άδελφότης «Η ΟΣΙΑ ΞΕΝΗ»

Υπεύθυνη συντάξεως:

ΜΑΡΙΑ ΓΡ. ΕΥΣΤΑΘΙΑΔΟΥ

Συντάκτες:

Άρχιμ. ΝΗΦΩΝ

και Μέλη τής Άδελφότητος

Τυπογραφείο-Βιβλιοδεσία:

Web printing IKE

ΤΙΜΗ ΦΥΛΛΟΥ 2,50 Εέρω

Συνδρομές: Έπίσια συνδρομή έσωτερικού:

ΕΥΡΩ 10,00 (Φιλική ΕΥΡΩ 50,00)

Έξωτερικού: Χώρες Εϋρωπαϊκής Ένωσης

ΕΥΡΩ 15,00. Λοιπές χώρες ΕΥΡΩ 20,00.

Έπιστολές, Έπιταγές:

Περιοδικό «Χριστιανικοί Παλμοί»

Τ.Θ. 4301, 570 19 ΠΕΡΑΙΑ

ñ Άρ. Λογ.: ΕΤΕ 210/481184-48

IBAN: GR490110210000021048118448